

1. Wat is er gebeurd, hoe staan we ervoor? Verslag van het bestuur

2016 is het derde jaar geweest van de CO2 Bank Utrecht. In 2014 is de CO2 Bank Utrecht opgericht op initiatief van de Natuur en Milieufederatie Utrecht. De stichting heeft als doel het mogelijk maken van regionale klimaatcompensatie. Bedrijven, overheden, organisaties en burgers die hun CO₂ uitstoot lokaal willen compenseren, kunnen dat doen bij de CO2 Bank Utrecht. Zij maakt, met de bijdragen van haar klanten, projecten in de non-profitsector mogelijk die de uitstoot van CO₂ beperken. Hiermee levert de CO2 Bank Utrecht een bijdrage aan een klimaatneutrale provincie Utrecht.

Het bestuur is in 2016 grotendeels hetzelfde gebleven als in 2015. Bestuursleden (zie het overzicht hieronder) hebben allen zitting op persoonlijke titel, behalve Joris Hogenboom, die namens de Natuur en Milieufederatie Utrecht een zetel in het bestuur heeft.

Niels Feis (vz)

Hanne Willigenburg

Gijs Kuneman

Peter van Rhenen

Joris Hogenboom

Ook de **toetsingscommissie** is in samenstelling hetzelfde gebleven. De toetsingscommissie heeft de verantwoordelijkheid de financiële én de CO₂ boekhouding van compensatieprojecten te controleren.

In de toetsingscommissie hebben, allen op persoonlijke titel, zitting: Bram Faber, Jan Joris van Diepeningen, Erik Ebbekink, Hens Runhaar en Jos Cozijnsen.

De **uitvoerende werkzaamheden** van de CO2 bank zijn in 2016 verricht vanuit het bureau van de NMU door Ieke Benschop. Daarnaast heeft Jelle Scharff (student Science & Business aan de Universiteit Utrecht) zijn masterstage gedaan bij de CO2 Bank Utrecht. Naast zijn onderzoek naar opschalingskansen, het input leveren voor aanpassing van de propositie, heeft hij ook meegewerkt in lopende trajecten van de CO2 Bank. Joris Hogenboom heeft (naast zijn werkzaamheden als bestuurslid) werkzaamheden voor de CO2 Bank verricht, vanuit zijn positie als directeur NMU.

De NMU investeert vanuit eigen middelen. Het doel is de Stichting CO2 Bank Utrecht op termijn financieel zelfstandig te laten draaien, maar dit is eind 2016 nog niet het geval. Het bestuur stuurt hier zo goed mogelijk op en maakt duidelijke keuzes ten aanzien van personele inzet.

Website

Op de website www.co2bank-utrecht.nl is informatie te vinden over de manier waarop de CO2 Bank werkt. Ook kunnen organisaties er hun CO₂-uitstoot berekenen met de CO2 Calculator. Vervolgens kunnen ze CO₂-compensatie aanbieden (bijvoorbeeld als school of sportclub) of die juist aanvragen (bijvoorbeeld als bedrijf).

Projecten voor klanten

Klant Mourik – Groot Ammers BV:

- Gesproken is met basisschool Apollo in Utrecht om hen te helpen bij het plaatsen van zonnepanelen. In 2016 is dit project nog niet tot realisatie gekomen.
- Gesproken is met Stichting Fluenta, die beheer uitvoert voor 13 basisscholen. CO2 Bank heeft deze stichting gekoppeld aan RooftopEnergy en heeft de stichting advies en begeleiding geboden (oa een second opinion op het aanbod van RooftopEnergy). Besluitvorming over plaatsing zonnepanelen en keuze aanbieder heeft in 2016 niet plaatsgevonden.

Gemeente Utrechtse Heuvelrug:

- Besloten is capaciteit in te huren om sporthallen in de gemeente Utrechtse Heuvelrug te begeleiden bij het besluit om over te gaan op LED-verlichting. Verwachting is dat deze lokaties in 2017 hun verlichting gaan vervangen.

Provincie Utrecht:

- De tennisclub die beoogd was om middels zonnepanelen en/of LED-verlichting de compensatie te leveren voor de provincie Utrecht, heeft in 2016 afgewacht of zij in aanmerking kwam voor landelijke subsidie. Dit bleek zo te zijn, waardoor zij zonder (financiële) ondersteuning haar project kon realiseren.
- Vervolgens is binnen de NMU gekeken welke projecten ondersteuning kunnen gebruiken. Hiervoor is een selectie gemaakt en zijn eerste gesprekken gevoerd. In 2017 worden deze processen vervolgd.

Acquisitie

In 2016 is niet veel werk gemaakt van acquisitie. Wel is de relatie met gemeente Utrechtse Heuvelrug goed, waardoor zij nu al nadenkt over vervolg-compensatie. Ook heeft de CO2 Bank Utrecht – op verzoek van de gemeente - een offerte uitgebracht aan de gemeente Utrecht om hun gasverbruik lokaal te compenseren. In 2016 heeft dit nog geen vervolg gekregen; onderwerp wordt aan de gemeenteraad voorgelegd in 2017. In navolging op gesprekken in 2015, zijn ook in 2016 gesprekken geweest met gemeenten die energie gezamenlijk inkopen. Dit heeft (nog) niet geleid tot nieuwe klanten.

Veel aandacht is gegaan naar het onderzoek van Jelle Scharff, welk heeft geleid tot het aanpassen van de propositie van de CO2 Bank. En naar de ontwikkelingen rondom de Green Deal Nationale Koolstofmarkt, waarvan de Stichting CO2 Bank Utrecht ondertekenaar is.

Nieuwe propositie

Eind 2016 heeft het bestuur een aantal uitgangspunten aangepast, om het makkelijker te maken om compensatie-projecten van de grond te krijgen. De belangrijkste wijzigingen die nu hebben geleid tot deze nieuwe propositie, zijn:

- Prijs regionale compensatie per ton CO₂ is € 20,- excl BTW.
- Additionaliteit: we ondersteunen projecten die additioneel zijn. Dit wil zeggen dat we projecten steunen die zonder onze bijdrage niet van de grond komen. De bijdrage kan een financiële steun zijn, om de businesscase haalbaar te maken. Maar de bijdrage kan ook bestaan uit procesondersteuning om

projecten te helpen realiseren. In de toekomst beogen we ook projecten mogelijk te maken in het veenweidegebied en/of met bosaanplant en voedselbossen.

- Doelgroepen: de CO2 Bank ondersteunt non-profit instellingen. De volgende partijen kunnen aanspraak maken op ondersteuning:
 - I. Basisscholen
 - II. Middelbare Scholen
 - III. Hoger onderwijs
 - IV. Sportverenigingen
 - V. Zorginstellingen
 - VI. Musea
 - VII. Particuliere Collectieven

In de toekomst eventueel ook: collectieven van boeren en natuurbeheerders.

- Split incentive: als een faciliteit eigendom is van een vereniging van eigenaren (VvE) of gemeente, maar wordt gebruikt door bijvoorbeeld een school of sportvereniging dan behoort deze tot de doelgroep van de CO2 Bank, mits de faciliteit (zoals school/sportvereniging) profiteert van lagere energiekosten.
- Samenwerking partijen: om onze doelgroep te bereiken werkt de CO2 Bank Utrecht samen met lokale leveranciers van bijvoorbeeld zonnepanelen en/of LED verlichting. Deze partijen wijzen hun klanten op het bestaan van de CO2 Bank en informeren klanten over de mogelijke (financiële of procesmatige) ondersteuning.
- Koppeling vraag en aanbod: idealiter bieden we een directe koppeling tussen de compenserende partij (de klant van de CO2 Bank) en het project. Dit kan de CO2 Bank echter alleen bieden bij een redelijk grote compensatievraag van één klant. De minimum hoeveelheid ton CO2 daarvoor is 2500 ton. Vanaf deze grootte zorgt de CO2 Bank ervoor dat de klant naast realisatie van een (aantal) aansprekend(e) project(en), ook een publiciteitsmoment aangeboden krijgt. Indien het project kleiner is, dan ontvangt de klant een certificaat en wordt vermeld op de website van de CO2 Bank Utrecht. Tevens worden met de ontvangende partij afspraken gemaakt over vermelding van CO2 Bank Utrecht die hun project mede mogelijk heeft gemaakt. Uiteraard kan de CO2 Bank voor extra kosten ook voorzien in een publiciteitsmoment rondom een project dat kleiner is dan 2500 ton (en dus mede door bijdragen van andere klanten tot stand is gekomen).
- Dubbeltelling ('doelstellingsdubbeltelling'): we zijn ons ervan bewust dat wanneer een partij als een sportclub of school, ook subsidie ontvangt vanuit het Rijk, er een (administratieve) dubbeltelling kan plaatsvinden. Met andere woorden: het Rijk rekent zich deze reductie toe (zij verschaft er immers subsidie voor), en de CO2 Bank (en dus haar klanten) ook. Wij vinden dit geen probleem, omdat de CO2 Bank door ondersteuning van sportclubs nog steeds een toegevoegde waarde heeft in de realisatie van maatregelen. Met andere woorden, door begeleiding die sportclubs van de CO2 Bank ontvangen, komen projecten van de grond die anders niet van de grond zouden zijn gekomen (ondanks het feit dat er subsidie beschikbaar is). En dus vinden wij vooral additionaliteit belangrijk.
- Waterbedeffect ('emissiedubbeltelling'): de reductie die gerealiseerd wordt door de CO2 Bank Utrecht, kan ruimte creëren om elders meer uit te stoten; het zogenaamde waterbed-effect. Als de CO2 Bank Utrecht bijvoorbeeld zonnepanelen financiert, wordt minder stroom opgewekt door fossiele centrales. Die houden dan rechten over die elders gebruikt worden. De CO2 Bank Utrecht neemt dit effect niet in acht omdat het effect relatief klein is. Wel zal de CO2 Bank lobbyen voor het verlagen van het uitstootplafond.
- Kaders en toetsing: de uitgangspunten voor projecten die worden ondersteund worden vastgesteld door het bestuur van de CO2 Bank. Dit gebeurt één keer per jaar.
 - de keuze van partijen met wie we samenwerken wordt uitgevoerd door de medewerker(s) van de CO2 Bank.
 - de toetsingscommissie voert een soort 'kascontrole' uit, maar dan voor de CO2 boekhouding. Dit betekent dat we een extra controle laten uitvoeren op of de projecten die we ondersteunen, ook werkelijk leiden tot de correcte hoeveelheden tonnen CO2 reductie.
 - de compensatieperiode waarmee wordt gerekend wordt vastgesteld aan de hand van de levensduur van de maatregel en aan de hand van voortschrijding van techniek.

- niet alle daadwerkelijke gerealiseerde reductie hoeft te worden waargenomen. De CO2 Bank heeft niet voldoende capaciteit om alles tot in detail te controleren. We controleren steeksproefgewijs.

2. Landelijke ontwikkelingen

Green Deal Nationale Koolstofmarkt

Landelijk is een Green Deal Nationale Koolstofmarkt (GDNK) in voorbereiding. Regulier vinden overleggen plaats over hoe de Green Deal eruit moet zien en wat hier organisatorisch voor nodig is. Doel van de GDNK is een systeem in te richten waarbij een vrijwillige CO₂-handel ontstaat, die aanvullend is op de verplichte CO₂ handel. Zo kunnen ook kleine initiatieven een plek krijgen en ook andere sectoren, zoals mobiliteit en landbouw, betrokken worden bij de CO₂-handel, via een erkende systematiek. De CO2 Bank is, samen met Klimaatfonds Haaglanden en het Zeeuws Klimaatfonds, partij in dit overleg.

Formele ondertekening van de Green Deal Nationale Koolstofmarkt is beoogd voor 2017. Maar tijdens de Nationale Klimaattop in oktober 2016 werd al publiciteit gegenereerd voor het initiatief Nationale Koolstofmarkt. De Green Deal werd toegelicht, initiatiefnemers lieten voorbeelden van projecten zien en partijen werden uitgenodigd mee te doen.

Op foto: Sandra Nap (Klimaatfonds Haaglanden), Ad Phermambucq (Zeeuws Klimaatfonds) en Ieke Benschop (CO2 Bank Utrecht).

Voorbeelden die werden gepresenteerd, zijn onder andere: een laadpaal voor auto's verbonden aan zonnepanelen op een dak van een school; het rendabel maken van mestvergisters; gebruik van mijnwater voor opwarming en koeling van gebouwen; bescherming van veengebieden; en schone brandstof voor zwaar transport zoals zwaar wegverkeer, binnenvaart en zeeschepen. Al deze projecten dragen bij aan mindering van broeikasgasuitstoot. Het aansprekende van deze projecten is dat ze in eigen land of regio worden uitgevoerd, waardoor praktisch uiting wordt gegeven aan het motto 'Bring Paris Home'; het motto van de Nationale Klimaattop.

De voorgenomen Green Deal is een samenwerking tussen de Rijksoverheid, bedrijven, natuur- en milieuorganisaties en lokale klimaatfondsen. De Green Deal zorgt voor methoden en standaarden voor het berekenen van de emissiereductie voor een reeks van projecten en het borgen van de marktwaarde van de

CO2-credits. Hierop wordt toegezien door een onafhankelijk college van deskundigen. Via een actieve communicatie hierover zorgen we voor een succesvolle en laagdrempelige betrokkenheid van bedrijven, (semi)overheidsinstellingen en burgers bij klimaatoplossingen.

Samenwerking tussen drie regionale initiatieven

De CO2 Bank Utrecht heeft in 2014 reeds afstemming gezocht met de andere twee lokale klimaatfondsen die actief zijn; Klimaatfonds Haaglanden en Zeeuws Klimaatfonds. Doelen van beide organisaties komen overeen met die van de CO2 Bank Utrecht. Sinds 2015 trekken de drie initiatieven samen op in overleggen en voorbereidingen voor een landelijke GDNK. Zij stemmen met elkaar af op het gebied van werkwijze, gehanteerde methodes en berekeningen; communicatie en acquisitie.

3. Vooruitblik 2017

In 2017 worden de compensatie-projecten voor Mourik Groot-Ammers, gemeente Utrechtse Heuvelrug en Provincie Utrecht opgeleverd en gecommuniceerd. Ook wordt de nieuwe propositie van de CO2 Bank Utrecht gecommuniceerd, nieuwe opdrachtgevers geworven, de website en andere communicatie-middelen aangepast. In het kader van de in 2017 formeel te ondertekenen Green Deal Nationale Koolstofmarkt, samenwerking geïntensiveerd met onze lokale klimaatfonds-partners en landelijke partners. CO2 Bank Utrecht zal vertegenwoordigd zijn en bijdragen leveren aan verschillende werkgroepen (1: methodiek, 3: handel/registratie en 4: communicatie).

4. Financiële verantwoording

In de bijlage is het financieel jaarverslag 2016 te vinden.